

In 2019 waren er meer ongevallen aan overwegen, maar minder dodelijke slachtoffers

Zwakke weggebruikers en buurtbewoners lopen het grootste risico

HANSBEKE, 29 januari 2020 – Vorig jaar waren er **45 ongevallen aan overwegen waarbij spijtig genoeg 7 dodelijke slachtoffers en 6 gewonden vielen (tegenover 38 ongevallen, 9 doden en 3 gewonden in 2018)**. Er is dus een stijging van het aantal ongevallen die te verklaren is door een toename van ongevallen in de havens (**17 in 2019 tegenover 10 in 2018**). Maar elk ongeval is er een te veel. Daarom blijft Infrabel onverminderd inzetten op een verdere verhoging van de veiligheid aan overwegen via infrastructuurmaatregelen, sensibilisering en controleacties.

Ongevallen gebeuren het vaakst met voertuigen, buurtbewoners en in de spits

“Woensdag 18 december om 21u24: een voetganger laat het leven na een aanrijding met een trein aan een gesloten overweg in Veldegem”... “Woensdag 10 juli om 6u44: twee inzittenden van een bestelwagen raken zwaargewond na een aanrijding met een trein aan een gesloten overweg in Lokeren”. Nog te vaak worden we geconfronteerd met deze krantenberichten. Het zijn telkens **diepmenselijke drama’s met zware gevolgen voor familie en vrienden**. In 2019 waren er 7 dodelijke ongevallen, waarvan 2 in Vlaanderen en 5 in Wallonië.

In 2019 gebeurde ook **het tragische ongeval in Langdorp**. Door een uitzonderlijke samenloop van omstandigheden botste een goederentrein tijdens een evacuatieprocedure op een auto die een overweg overstak. Daarbij liet de twintigjarige Brent Van Eylen het leven. Twee andere inzittenden raakten lichtgewond. Onderzoek van het parket moet nog duidelijk maken wat er precies fout ging, maar veel wijst in de richting van een menselijke fout bij Infrabel. Het is voor het eerst in ons bestaan dat we op die manier betrokken zijn bij een ongeval aan een overweg. In afwachting van de resultaten van het onderzoek, doen we al het mogelijke om dit soort ongevallen in de toekomst te vermijden.

Van de 45 ongevallen in 2019 gebeurden er **28 op spoorlijnen buiten het havengebied en 17 op goederenlijnen in havengebied**. Bij 82% of 37 ongevallen was een **wegvoertuig** betrokken waarbij in totaal 1 dode viel. 8 ongevallen (18%) gebeurden met **zwakke weggebruikers** met 6 dodelijke slachtoffers (5 voetgangers en 1 fietser) die het grootste risico lopen bij een aanrijding.

Statistisch vinden er meer ongevallen plaats tijdens **de spitsuren** (7u-9u en 16u-19u) en in ongeveer 60% van de 28 ongevallen – die buiten het havengebied gebeurden – gaat het om **buurtbewoners** die in de omgeving van de overweg wonen. De foute gedachte dat ze de lokale situatie aan deze overweg kennen en hun niets kan overkomen, zorgt voor een foutief veiligheidsgevoel.

⇒ **Meer kerncijfers vindt u in de bijlage van het persbericht.**

Aanvullende maatregelen in de havens

Vorig jaar is **het aantal ongevallen in havengebieden opnieuw gestegen naar 17** tegenover 10 in 2018, maar het is vergelijkbaar met 2017 (18 ongevallen) en 2016 (17). Van die 17 ongevallen in 2019 vonden er 12 plaats in de Antwerpse haven, 4 in de haven van Zeebrugge en 1 in de haven van Gent.

Na eerdere campagnes in 2017-2018 zal Infrabel dit jaar een **nieuwe sensibiliseringsactie** voor vrachtwagenbestuurders en automobilisten lanceren. Daarnaast worden er ook een aantal terreinmaatregelen (betonblokken, wegmarkeringen, oplichtende verkeersborden, ...) genomen om de overwegen in havengebied nog meer te laten opvallen en de weggebruikers tijdig te waarschuwen.

Weggebruiker moet verkeersregels respecteren en voorzichtig zijn

Het **niet respecteren van de verkeersregels** (meer dan de helft) is en blijft de hoofdoorzaak. Dit is levensgevaarlijk en vormt een groot probleem in onze samenleving. Infrabel roept daarom alle weggebruikers nogmaals op om altijd te stoppen aan een overweg wanneer de rode lichten knipperen, de bel rinkelt en de slagbomen gesloten of in beweging zijn. Je leven is meer dan het wachten waard.

De tweede oorzaak is **onvoorzichtig gedrag** (ruim een derde) van de weggebruikers die de overweg nog proberen over te steken, al is dit door de verkeerssituatie niet meer aangewezen. In 2019 heeft Infrabel hiervoor een nieuwe maatregel gelanceerd*. Ten slotte is er de impact van **de weersomstandigheden** (regen, mist of zon – ongeveer 10%) waardoor men de verkeerssituatie niet goed inschat.

Sensibiliseringsacties, veiligheidslessen en controleacties

Ook in 2019 heeft Infrabel het grote publiek bewust willen maken via **gerichte sensibiliseringscampagnes en veiligheidsacties**, al is en blijft iedereen verantwoordelijk voor zijn/haar veiligheid aan overwegen.

Meest opvallend was de campagne rond **'Jerom Slagboom'** en onze deelname aan de Ketnet Zomertour waarbij ruim 8.000 kinderen onze veiligheidsstand bezochten. Er was ook de samenwerking met de Eén-soap **'Thuis'** voor de seizoenfinale rond een ongeval aan een overweg. Voorts gaf Infrabel in 25 scholen veiligheidslessen. Hierbij ondervonden 10.000 leerlingen virtueel - via onze nieuwe 360 graden film op "The Floor" - hoe het aanvoelt als men de verkeersregels aan een overweg niet respecteert. In 2019 werden in totaal 51.000 schoolkalenders, 15.000 schoolkits en 22.000 spelboekjes met spoorveiligheidstips en pedagogisch lesmateriaal voor in de klas, verdeeld.

⇒ **Meer info over onze acties aan overwegen:** <https://infrabel.be/nl/veiligheid-aan-overwegen>

In het najaar 2019 hebben Infrabel, de federale spoorwegpolitie, de lokale politie en Securail (NMBS) gedurende één maand meer dan **90 controleacties aan overwegen en stations georganiseerd** waarbij 151 PV's werden opgesteld. Overtreders die de signalisatie aan de overweg niet respecteren, riskeren boetes tot 4.000 euro en de inhouding van het rijbewijs.

Investering van 35 miljoen euro in de overwegen

In 2019 zijn er **23 overwegen afgeschaft** en kwamen er 10 overwegen bij in havengebied door de ingebruikname van nieuwe haveninfrastructuur. Sinds de oprichting van Infrabel in 2005 zijn er 372 overwegen minder op het Belgische spoornet. Waar het kan wil Infrabel zoveel mogelijk **overwegen vervangen door een brug, tunnel, parallelweg of fietspad**. Het zoeken naar deze alternatieve mobiliteitsoplossingen gebeurt steeds in nauw overleg met lokale overheden en de omwonenden.

Waar we een overweg niet kunnen vervangen, investeert Infrabel in de **vernieuwing, aanpassing en het onderhoud** ervan. Zo verbeteren we de signalisatie (het plaatsen van bijkomende lichten, extra

slagbomen voor voetgangers en fietsers, ...) en overleggen we met de wegbeheerder om de nodige werken uit te voeren om de overwegen meer zichtbaarheid te geven.

In 2019 heeft Infrabel **ongeveer 35 miljoen euro geïnvesteerd** (met tussenkomst van Europese subsidies) in de vervanging én vernieuwing van de overwegen. Samen met de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer werkt Infrabel stapsgewijs verder aan een nog hogere veiligheid van de overwegen.

Het Belgische spoorwegnet is een van de drukst bezette netten in Europa en telt vandaag (op 1/01/2020) **1.700 overwegen waarvan 1.490 publieke overwegen** en 210 private overwegen. Ongeveer 95% (1.419) van de publieke overwegen is uitgerust met actieve signalisatie (verkeerslichten, bellen en/of slagbomen). De overige 5% (71) met passieve signalisatie (verkeersborden) bevinden zich op spoorlijnen met minder verkeer.

Identiteitskaart en “Blocking Back”

Vorig jaar beslisten we om elke publieke overweg met actieve signalisatie (1.419) **een identiteit toe te kennen door middel van een sticker**. Die bevat nuttige info over de overweg (nummer van overweg en spoorlijn, straatnaam en gemeente) zodat weggebruikers en buurtbewoners sneller alle info aan de hulpdiensten kunnen geven. De verkeersleiding van Infrabel kan zo ook de exacte plaats van het incident bepalen en de treinbestuurders in die zone informeren. De uitrol zal dit voorjaar klaar zijn.

Eind 2019 hebben we 20 overwegen* verspreid over België uitgerust met met **waarschuwingsborden (= “Blocking Back” project)** om de autobestuurders te verwittigen om de overweg niet op te rijden als ze die niet tijdig kunnen verlaten met filevorming en stilstaand verkeer tot gevolg.

Dagelijks bijna 2 uur aan vertragingen

Behalve de menselijke drama's veroorzaakten de incidenten aan overwegen ook storingen en vertragingen voor het treinverkeer. In 2019 waren er **348 incidenten** (= ongevallen + voorvallen zoals een afgereden slagboom of bovenleiding + externe factoren zoals een verkeersongeval vlakbij een overweg) die samen voor **een vertraging van 39.082 minuten** hebben gezorgd of **gemiddeld 1u47 per dag**. Dit is een daling van de vertragingen in vergelijking met 2018 toen er 389 incidenten waren, samen goed voor 41.373 minuten (gemiddeld 1u53 per dag).

